

OBSAH:

	Strana
Úvodní slovo překladatele	3
Předmluva spisovatelova	4
ČÁST PRVÁ. Inteligence.	
Kapitola I. Duševní schopnosti slepců	5
I. Jaké mínění je rozšířeno o inteligenci slepců. — II. Které poznatky jsou slepcům nepřístupny. — III. Získá- vání myšlenek. — IV. Příklady vzdělaných slepců. — V. Zvláštnosti duševního života slepců.	
Kapitola II. Písmo Brailleovo jako pomůcka ku vzdělání	16
I. Psychologie hmatového čtení. — II. Výhody Brailleova písma. — III. Pokroky a praktické užití písma Brail- leova. — IV. Tisk Brailleův a slepecké knihovny. (Tabulky písma Brailleova v. str. 20—21.)	
Kapitola III. Možnost vyššího vzdělání. — Vlastní vývoj spisovatelův	28
I. Příprava k vyššímu vzdělání. — II. Provedení tohoto úkolu.	
ČÁST DRUHÁ. Zastupování smyslů v činnosti slepcově.	
Kapitola IV. Zastupování smyslů, jeho povaha a způsob	34
I. Předsudky o smyslech slepcových. — II. Jaký vliv má ztráta jednoho smyslu na smysly ostatní. — III. Psycho- logický ráz zastupování smyslů. — IV. Jakou úlohu má pozornost ve vývoji hmatu. — V. Úloha asociací před- stav. — VI. Úloha smyslové paměti. — VII. Úloha sluchu v činnosti slepcově. — Závěr.	
Kapitola V. Smysl pro překážky	48
I. Domnělý šestý smysl slepců. — II. Dojmy sluchové jakožto hlavní prameny překážkového smyslu. — III. Lo- kalisace překážkového smyslu.	
Kapitola VI. Orientační schopnost	57
I. Fakty a jejich vysvětlení. — II. Úloha překážkového smyslu. — III. Úloha čichu, sluchu a hmatu. — IV. Úloha svalové paměti. — V. Nesnáze.	

Kapitola VII. **Tělocvik a hry** 63

I. Důležitost tělocviku pro slepce. — II. Různá cvičení: tanec, sporty, hry. — III. Důležitost tělesných cvičení v dětském věku.

Kapitola VIII. **Způsob tělesné činnosti u slepců** 72

I. Jak soustavně studovati otázku zastupování smyslů. — II. Látka, již poskytuje denní život. — III. Domácí zaměstnání. — IV. Slepec na cestách. — V. Výjimečné případy činnosti. — VI. Závěr.

ČÁST TŘETÍ. Získávání a zásoba představ.Kapitola IX. **Prostorové představy získané hmatem** 87

I. Diderotovo mínění o prostorových představách slepců. — II. Srovnání hmatového vjemu a hmatové představy. — III. Přeměna analytického vjemu v synthetickou představu.

Kapitola X. **Prostor hmatový a prostor zrakový** 94

I. Prostý rozum nenalézá důvodu, proč by se obojí prostor lišil. — II. Čas zastupuje prostor vidomých. (Platner.) — III. Theorie Dunanova: prostor slepců liší se od prostoru vidomých. — IV. Závěr.

Kapitola XI. **Význam prostorových představ získaných hmatem** 104

I. Do jaké míry mohou nahraditi představy získané zrakem. — II. Vlastnosti prostorových představ hmatových. — III. Užitečnost prostorových představ pro myšlení. — IV. Důležitost prostorových představ pro činnost. — Zrychlení pomalého postupu novými představami. — V. Konkretní představa prostoru a její úloha v životě slepců.

Kapitola XII. **Jak slepec získává prostorové představy** 114

I. Tvoření prostorových představ, jeho postup. — II. Ruka jako hmatové ústrojí. — III. Rozbor činnosti ruky při hmatání. — IV. Psychologie hmatu v mezích ručního prostoru. — V. Hmatání předmětů o větších rozměrech. — VI. Jak se určuje poloha vzdálených předmětů. — VII. Důležitá úloha sluchu. — VIII. Hmat a zrak. — IX. Výchozí hmatu a sluchu.

ČÁST ČTVRTÁ. Citový život slepců.**Kapitola XIII. Lidé a věci 133**

I. Citový přízvuk dojmů a představ zrakových; jakou náhradu za ně nalézá slepec ve vědomí. — II. Individualizující počitky a představy: hlas, stisk ruky, vůně. — III. Citová hodnota těchto dojmů. — IV. Poměr slepcův k věcem.

Kapitola XIV. Příroda a cesty 142

I. Dojmy a představy. — II. Citová hodnota dojmů a představ. — III. Objektivní krásy přírody. — IV. Cesty.

Kapitola XV. Umění 151

I. Hudba. — II. Hmat a umělecké citění. — III. Jak se uplatňuje hmat v umění převážně zrakovém (výtvarném). — IV. Sochařství. — V. Stavitelství. — VI. Výchova slepců, kteří mají zrakové vzpomínky.

Kapitola XVI. Poesie 167

I. Otázka obrazivosti u slepců. — II. Hudba veršů u nevidomých básníků. — III. Zastupování zrakových prvků představami prostorovými, hmatovými a svalovými. — IV. Rovnocenná náhrada. — V. Zastupování asociacemi citů. — VI. Výsledky.

ČÁST PÁTÁ. Psychologie slepce ve společnosti.**Kapitola XVII. Podmínky přizpůsobení společenskému prostředí. Velké hoře slepoty 183**

I. Slepce tvoří společenskou třídu. — II. Společenská cena slepce. — III. Překážky tělesné činnosti, pocházející ze slepoty. — IV. Jiné překážky. — V. Jak přizpůsobiti slepce společenskému prostředí. — VI. Mravní nebezpečí plynoucí ze slepoty. — VII. Příklad z praxe: výsledky „Národního ústavu pro mladé slepce“. — VIII. Úkoly zítřka.

Dodatek. Bibliografie děl P. Villeye 203